

24 באוגוסט
ט"ז אלול תשפ"א 2020

לכבוד

ד"ר יפעת שאשא ביטון

שרת החינוך

שלום רב,

הנדון: פעילות היחידה לשוויון בין המינים במשרד החינוך

בעקבות מידע שהתקבל במסגרת בקשות חופש מידע שהוגשו למשרדך על ידי הקליניקה לחופש המידע במכללה למינהל והתנועה לחופש המידע, התבררו נתונים מדאיגים הנוגעים לפעילותה של היחידה לשוויון בין המינים במשרד החינוך. הנתונים שהתקבלו עוסקים הן בנתונים על אודות המוסדות שהעבירו תכנים שהציעה היחידה לשוויון בין המינים לאורך השנים והן בנוגע לתקצוב היחידה.

מבקשות חופש המידע התגלה כי מספר המוסדות שבהן הועברו תכנים של היחידה לשוויון בין המינים הוא נמוך במיוחד ותקציב היחידה לא השתנה לאורך עשור. נתונים אלה מעלים תהייה מכיוון שאין הם עולים בקנה אחד עם רוח הימים המאופיינים בהכרה הנוגעת לאלימות מגדרית וכן לאי-שוויון בין המינים. יתרה מכך, גם הנתונים שכן נחשפו מייצגים את פעילות היחידה כולה ואין אפשרות לדעת כמה מהתכנים שהועברו נגעו לאלימות מגדרית או לתחומים אחרים שבהן עוסקת היחידה.

עוד בטרם יוצגו הממצאים שעלו מהנתונים שהתקבלו, הרי שנכון להקדים ולומר כי בשנים האחרונות ישנה עלייה משמעותית ומבורכת בשיח הנוגע לשוויון בין המינים ולאלימות מגדרית, זאת, בין היתר על רקע מהפכת ה-MeToo וכן מקרים שונים שאירעו בישראל הנוגעים לאלימות מינית כלפי נשים.

יוער כי במסגרת מחקר שערכה שדולת הנשים נמצא קשר משמעותי בין חינוכם של בנות ובנים והסללתם לתחומי עניין שונים. הדבר מוביל לדפוסי התנהגות שונים לרבות ההשלכות שיש לכך על שוק התעסוקה ופערים ביכולת ההשתכרות.¹

על מנת לסבר את האוזן, יובהר כי ראשיתו של התהליך היה בבקשת מידע שהוגשה על ידי הגב' שיר טולדנו, סטודנטית בפקולטה למשפטים ע"ש שטריקס במכללה למינהל, המשתתפת בקליניקה לחופש המידע, בנוגע לתכנים המועברים למניעת אלימות מגדרית וכן לפגיעות מיניות בנשים, נוכח השינויים

¹ דו"ח שדולת הנשים כשתהיי גדולה: הסללה מגדרית וחלוקה תעסוקתית בישראל 2020

שחלו בעשור האחרון. בעקבות המידע שהתקבל, הוגשה בקשה נוספת העוסקת בתקציב היחידה לשוויון בין המינים, ולהלן הממצאים והנקודות שנוכח בעינינו שיוצגו למשרד, לבטח בעת חילופי משמרת בתפקיד השרה כאשר ברור לח"מ שנושאים אלו יהיו בראש מעייניך. לנוחיותך, המסמכים שהתקבלו מצ"ב למסמך זה.

בניתוח הנתונים שקיבלנו מצאנו מספר פערים שחשוב לתת עליהם את הדעת ולפעול לתקנם:

- תקציב היחידה לשוויון בין המינים לא גדל בעשור האחרון וזאת אף שתקציב משרד החינוך גדל. מכאן, שתקציב היחידה ירד בגודלו היחסי מסך תקציב המשרד.
- תקציב היחידה לשוויון בין המינים נותר ללא שינוי וזאת אף שבעשור האחרון, כאמור, חלה עלייה משמעותית במודעות לחשיבות לשוויון מגדרי, ובפרט מגיל צעיר.
- התקציב של היחידה לשוויון בין המינים עומד על כמיליון ₪ בשנה, סכום נמוך משמעותית ביחס ליחידות תוכן אחרות של משרד החינוך.
- רק 150 בתי ספר, מתוך אלפי בתי הספר בארץ יסודי ועל יסודי, שיתפו פעולה עם היחידה לשוויון בין המינים בשנים 2015–2020. כך, ממילא, לא ניתן לדעת אילו נושאים הועברו בכל אחד מהמוסדות ששיתפו פעולה עם היחידה.
- בהמשך לכך, מהחלוקה של בתי הספר עולה התמונה הבאה:
רוב מוחלט של בתי הספר הם ממערכת החינוך הממלכתית, מיעוט מבתי הספר הם ממערכת החינוך הממלכתי-דתי (כאשר מרביתם המוחלט, בתי ספר לבנות בלבד) ורק בית ספר אחד הוא ממערכת החינוך במגזר הדרוזי.

ממלכתי – על יסודי	ממלכתי - יסודי	דתי – על יסודי	דתי – יסודי
66 בתי ספר	84 בתי ספר	12 בתי ספר	5 בתי ספר
44%	55%	0.8%	0.02%

- יצוין כי מכיוון ומדובר במערכים וולונטריים, הרי שבתי ספר רבים בוחרים שלא להעבירם, וטעמם עמם. ניתן להסיק כי יש להעלות את המודעות לנושא ואולי אף לחייב בהעברת תכנים מסוימים מסוג זה.

כפי שניתן לראות, בתי ספר מעטים משתפים פעולה עם היחידה, ומכך נדמה שהנושא נדחק לשוליים על אף חשיבותו הרבה. עוד עולה גם פער בחשיפה בין חתכי אוכלוסייה שונים. כך גם נראה כי תקציב היחידה אינו מותאם לרוח הימים ולשיח הרב שהתעורר סביב הנושא בעשור האחרון.

ידוע לנו שנושא זה אינו זר לך ואת שותפה להכרה בחשיבות רגישותה של מערכת החינוך לנושאי מגדר וקידום שוויון בין המינים. בנוסף, קידום פעילות בנושא יהווה המשך ישיר לפועלך בוועדה לזכויות הילד.

נודה להתייחסותך.

בברכה,

טל הוכמן	שיר טולדנו	אור סדן, עו"ד
מנהלת קשרי ממשל שדולת הנשים	סטודנטית בקליניקה לחופש המידע במכללה למינהל	התנועה לחופש המידע ומנחה הקליניקה לחופש המידע במכללה למינהל